Skjernøyposten

- ORGAN FOR SKJERNØYFOLK UTE OG HJEMME –

Nr. 2 Sommer 2015 47. årg.

17.mai 2015

Grunnlovsdagen vår startet med øs pøs regnvær på formiddagen, men så skinte solen opp til toget skulle starte fra kapellet. Toget var langt, og Mandal Guttekorps' aspiranter, med Heidi Berge som dirigent, spilte. På vei tilbake til kapellet kom noen regndrypp, men det varte ikke lenge før det ble oppholds igjen. Bjarne Christensen holdt en flott tale hvor han flettet inn at mange måtte ofre livet for at Norge skulle bli et fritt land igjen for 70 år siden, og hvordan det var på øya vår under krigen, og om evakueringen i 1941.

Etter talen la han krans ned på minnesmerket over de to falne fra Skjernøy, Trygve Kristensen og Norvald Jenssen, fulgt av et minutts stillhet. Guttekorpsets aspiranter spilte så Norges nasjonalsang, før vi gikk inn i kapellet for å høre prost Haraldstad forrette gudstjenesten.

Etter gudstjenesten ble det leker for store og små, bl.a. sekkeløp. På Grendehuset, som var fint pyntet med blomster i rødt, hvitt og blått, var det mange mennesker og ganske lang kø for å få kjøpt pølser, hamburger, brus og is, kaffe og kaker, popcorn osv., litt for enhver smak. På kapellet ble det vist bilder fra Mandal og Skjernøy fra eldre dager med Trine Merete Vassbys stemme som fortalte om bildene. Her kunne man også kjøpe deilig fiskesuppe.

17. mai-tale

Av

Bjarne Christensen

Dette er dagen alle kan si til hverandre: Gratulerer med dagen!

I år har vi hatt en markering av at det er 70 år siden frigjøringen av landet vårt. Nå er bekransingen av minnestøtten over våre falne fra øya hovedsaken. Men det er folket her på øya, og alt de opplevde i denne tiden som er så nært knyttet til de som falt i krigen.

De fleste av disse som bodde på øya, og alt de opplevde i denne tiden er borte. Vi er noen få som husker vi var her. Vi så, vi hørte og vi opplevde disse vonde årene. Derfor har jeg lyst til å ta et lite historisk tilbakeblikk siden det i år er markert i hele landet at det er 70 år siden frigjøringen.

Vi som er eldre har ofte sagt at øya er ikke den samme nå som den gang. Vi bodde her ute i et nokså isolert lite samfunn, en øy ute i havgapet. En liten smal grusvei snodde seg rundt øya. Alt var så stille den tiden, den eneste lyd av motordur var da en liten motorbåt kom eller gikk ut, med en trehesters Marna motor. Vi hadde barneskolen fra 7 til 14 år, butikk og postkontor og tre- fire telefoner på hele øya. De som bodde her ute hadde sitt yrke som fiskere og småbrukere eller sjøfolk i handelsflåten.

Men så kom 9. april 1940. Her fra øya var det da 13 sjøfolk som da hadde sitt arbeid på norske båter i utenriksfart. For disse begynte krigen i september 1939 da andre verdenskrig begynte. Mange norske båter ble torpedert før Norge kom med i krigen. To familiefedre var utkommandert som soldater på Odderøya festning.

Da tyskerne om morgenen 9. april angrep festningen både med fly og krigsskip ble den ene fra øya, Trygve Kristensen, så hardt såret at han døde samme dag. Deretter, i 1941 ble båten til Norvald Jensen torpedert, og han omkom.

De tyske soldatene kom tidlig til øya og tok seg til rette her som alle steder, på skolehuset, to tomme privathus og på Høgevarden. På skolehuset sparte de et rom til skolen. På Høgevarden bygde tyskerne brakke, tunell, skyttergraver og kanonstillinger. Rundt hele Høgevarden satt de opp piggtrådsperring. Ved hovedporten stod det: *Adgang forbudt, de som handler mot dette blir skutt.*

Det var også her på øya at fire menn hadde svart ja til å bli med i den hemmelige motstandsgruppen som major Laudal prøvde å danne i 1941. Men på grunn av torturmetodene tyskerne brukte på Arkivet i Kristiansand, sprakk så godt som hele motstandsgruppen. To fra Skjernøya ble arrestert og sendt i tyske konsentrasjonsleirer. De to andre fikk Gestapo aldri snusen i. Selv om livet på øya var tilsynelatende rolig, var det i mange familier og hjem både tunge tanker og tårer med den samme uro: lever min mann, sønn og bror? For ingen visste noe.

Den tiden som gjorde mest vondt for alle her på øya, var 11. juni 1941. Da kom beskjeden fra tyskerne, innen den 13. juni skal øya være tom for folk og dyr. Noen spurte hvor lenge, hvor skal vi gå osv. Ingen svar på noe som helst. Tenk, jaget fra hus og hjem, flyktning i vårt eget land. Mange hadde det fryktelig vondt. Noen reiste til familier på fastlandet. Mange satte seg i motorbåten og kjørte til Udøy, Sandøy, Skogsøy og Harkmark for å spørre om noen hadde plass til flytningene fra Skjernøya. Og det skal sies om folket disse steder som nevnt, de delte hus og rom med åpne dører. Men å komme fra egne hjem og kanskje måtte bo på et rom, ja kanskje til og med dele rom med andre, ja det gikk nesten på helse og livsmot løs. Etter to måneder fikk vi lov til å flytte tilbake.

Mange andre ting hendte også i disse årene, for eksempel senkning av båter utenfor øya, sprenging av

Skjernøyposten

-ORGAN FOR SKJERNØYFOLK
UTE OG HJEMME-

I redaksjonen:

Evert knutsen	**mob: 416 68 949**
Janne Knutsen	**mob: 915 49 971**
Rita Dyrstad	**mob: 415 56 866**
Hanne Arntsen	**mob: 971 82 482**
Siren Salthaug	**mob: 954 45 745**

E-postadresse:
Evert: evert@hotproducts.no
Janne: knutsen.juvik@online.no
Rita: post@ryvingen.no
Hanne: hannekatrinearntsen@yahoo.no
Siren: siren.salthaug@gmail.com

Bankgirokonto: 7877.06.62604
Internettadressen til Skjernøyposten er:
www.skjernoyposten.no

E-postadresse: skjernoyposten@ gmail.no

Adresseforandringer meldes til Evert Knutsen
Skjernøyveien 254, 4516 Mandal

Kontakt USA:
Morgan Hansen
Box 549, Annandale N.J.
08801 USA
Cell phone: 980-693-7626
Mail: mrmorganh@hotmail.com

Abonnementpris pr.år kr 150,- USA $20

FISKENYTT

Så noterer vi juni måned, men det fine vårværet har latt vente på seg. En særdeles kald mai, har ikke fristet til det store båt- og fiskelivet for folk flest. Det er helst de tyske turistene som holder ut.
For de som har benyttet de få godværs-dagene, eller trosset surt og kaldt vær, har det vært en del fin torsk og annen fisk, men ikke de helt store fangster.
Makrellen har så smått begynt å vise seg, men da helst på garn. Vedvarende kald vest- og nordvest vind er dårlig makrell-vær. Småsei er det masser av for den som prøver "kjølpen."
Tidligere på våren var det masser av sild. Selv fikk jeg ca. 500 kg på to sildegarn. Det var så vidt jeg klarte å få garna over rekka, og båten ble søkklastet, så lastet at jeg måtte ha to store vanndunker helt bak i båten for å få nok fribord til å kjøre hjem. Dessverre får man ikke omsatt sild i noen mengder. En stor del av fangsten ble gitt bort til en krepsefisker til agn, og resten ble saltet til hummeragn. Se bilde av silde-fangsten.
Krabbene er på plass i store mengder, men kun en del av de minste er av brukbar kvalitet.

Yrkesfiskerne som fisker med drivgarn etter makrell har fått ujevne, men til sine tider bra fangster. Det er ingen yrkes-fiskere fra øya som driver dette fisket.
De som driver kystfiske melder om moderate fangster av torsk og lyr. Seien som på disse tider ofte kan gi brukbare fangster har uteblitt foreløpig.
Rekefisket har vært litt labert, sannsynligvis på grunn av skallskifte som gjør at reken går høyere i vannet, og derved går klar av trålen. I det siste har det vært bedre, og fiskerne regner med bra fangster framover.

Fisket etter leppefisk starter i år 10. juni, ca. 14 dager senere enn i fjor. Det er i år kommet nye bestemmelser i dette fisket, som nå påbyr fluktåpninger i teinene, slik at undermåls fisk slipper ut. Det er flere fiskere fra øya som fisker leppefisk.

17. mai-tale forts.

Så klokka 15.50 7. mai, sendte den tyske sending i Oslo ut at alle tyske styrker hadde kapitulert. Da brøt jubelen løs i hele landet. Her på Skjernøya kom gledesbudskapet mellom klokka fire og fem ettermiddagen 7. mai. Folk løp, ropte til hverandre, besøkte hverandre med de samme ordene: *Krigen er slutt! Krigen er slutt!* Norske flagg ble hentet fram, både små og store. Å se de norske flaggene, utsprunget bjørk under blå himmel var et syn og en opplevelse så full av følelser og tanker, det var som en rus av glede.

Dette måtte feires med tog mente mange, og slik ble det. Med norske flagg, med rop og sang rusla toget rundt øya. Da toget kom til snuplassen på Ytre Farestad, var det nesten mørkt. En mann ropte: *I morgen skal ingen på skolen, hørte du det lærer?* Alle var enige. Men en detalj må nevnes, utelyset på nærmeste hus var tent og det lyste i alle vinduer. Slikt hadde ikke skjedd på fem år. Alt lys skulle være slokket, svarte blendingsgardiner foran vinduene. Men nå var hjørnelykta tent og lys i vinduene, det var jo ikke til å tro.

Midt i denne gledesrusen var det mange som var urolige for sine kjære de ikke visste noen ting om. Levde de, eller var de omkommet. Heldigvis ble det ikke flere falne fra øya, men mange av de som kom hjem, slet med de de hadde opplevd. Som en sjømann sa det: *Om natten i drømme står jeg ved rekka og ser og hører ropene fra de som ligger i sjøen, men vi har ikke lov å stanse, vi er i konvoi og må bare kjøre videre. Det var forferdelig vondt.*

Fra Skjernøya var det 19 mannfolk som var med i krigen, noen i krigens første fase, mange i 5 -6 år. Det var også soldater i den amerikanske hær som flyttet hjem til Skjernøya. Men så skal vi minnes og hedre våre falne. Forfatter og journalist, Norvald Grieg, skrev et dikt på flukt fra Norge til England våren 1940: *I dag skal vi minnes de døde, soldaten som falt i snøen, sjømannen som gikk ned, vi er så få her i landet. Hver fallen er bror og venn.*

Trygve Kristensen, gift og sønn på 5-6 år, ble såret ved det tyske angrepet på Odderøya festning 9. april og døde samme dag.

Norvald Jensen, ugift, omkom desember 1941 da båten ble torpedert.

Vi legger denne krans ved minnestøtten og lyser fred over deres minne.

Vårrydding

Det ble ryddet langs vei og vik under vårryddingen den 7. april 2015. Små og store - og hunder - utgjorde årets dugnadsgjeng på Dyrstad. Både Kjerkeviga, Nordstranda og veien ut til den vestre moloen ble renset

for søppel og plast. Mye har kommet drivende inn i løpet av vinterens stormer. En deilig vår ligger foran oss på den vakre ø.

SKJERNØY KAPELL

Vårens aktiviteter

I begynnelsen av mars var det rekefest på kapellet. Det var helt fullt i matsalen med en god blanding av ungdom og voksne. Jostein Andreassen fra Søgne holdt et morsomt og fengende kåseri omkring Nordahl Grieg. Han rundet det hele av med et Gudsord for kvelden. Rekene som ble servert var akkurat kommet ut av kokekaret på fiskebåten og smakte himmelsk. Kjell hadde ordnet med noen bordkonkurranser som engasjerte de fremmøtte. Rebekka, Margrethe, Mathea og Veronica underholdt de fremmøtte med fin sang og musikk. Det ble en kjempefin kveld som ungdommene loset oss fint gjennom. Det har vært ett onsdagsmøte i mars der Nils Holbæk Feed talte. Det har også vært samling med «damer på øya». Det har vært møte en gang i måneden denne våren, enten på onsdager eller torsdager. Denne våren har det vært egne krefter fra øya som har holdt møtene. Torsdag 12.mars delte Anette Gundersen fra turen til Haydom. Elisabeth Christensen talte. Onsdag 29.april delte Anne Lans Syvertsen, og Nina Bentsen talte. Torsdag 28.mai var det Kristina Jenssen som talte.

Ungdomsforeningens utlodning ble arrangert lørdag 28. mars. Som vanlig ble kapellet fylt opp med folk denne dagen. Utlodningskomiteen hadde gjort en kjempejobb i forkant, noe som resultatet også gjenspeilet – det kom inn kr. 63 459 (netto).

Fredag 10. april ble det arrangert kafékonsert på kapellet. Det ble dekket med kafébord i storesalen. Kjøkken komiteen hadde ordnet med masse gode bakervarer fra Edgars bakeri, som det var mulig å få kjøpt for en rimelig penge. Choral og Holum mannskor underhold med fin sang. Dette viste seg å være et særdeles vellykket arrangement som svært mange hadde lyst til å få med seg. Kapellet var helt fullt av både ungdom og voksne. Flott at slike arrangement kan favne flere generasjoner. Det har også vært strikkekafé på kapellet – et uformelt arrangement der en kan komme sammen for å slå av en prat og ta med strikketøy om en har lyst.

I begynnelsen av mai var det dugnad på kapellet. Det ble vasket og ryddet både ute og inne. Takk til alle som hjalp til slik at det ble rent og pent!

På ettermiddagen 17-mai ble det som vanlig familiekino på kapellet. Det ble vist film for barn/ungdom og for de voksne ble det vist filmen "Mandal gjennom 70-år» (CD nr.2). Ellers ble det salg av fiskesuppe, pølser, is, brus og kaffe. Dette arrangementet var også veldig godt besøkt, 110 personer var innom kapellet. Det kan være godt å få satt seg ned etter en litt hektisk dag for mange.

Ny nettside

Styret har arbeidet med å få på plass en ny og oppdatert nettside (www.kapellet.no) som også er tilpasset mobildatabrukere. Denne er nesten ferdig, men gjenstår litt innholdsmessig. Kontakt Anne eller Grete for innspill til stoff/saker på denne nettsiden. Styret oppfordrer Skjernøyposten sine lesere å besøke hjemme-

siden vår for å få oppdatert informasjon om hva som skjer på kapellet.

Scootefest

Søndag 10.mai var det invitert til Scootefest på Grendehuset og parkeringsplassen ved Kapellet. Anledningen var release av videoen «Vi scooter» på Youtube, og Kickoff for scootesesongen på Norges tøffeste scooteøy! Intet mindre!

Scootemiljøet her ute har vokst noe voldsomt, noe antallet scootesykler utenfor Grendehuset vitner om.

Det var kø for å komme seg inn på Grendehuset, det ble «stinn brakke» før Stein Austrud åpnet ballet. Stein kom i bildet etter at Ludvik Ilebekk og Julian Bø hadde diktet en scootesang, og spurte Stein om hjelp til å spille denne inn på plate. Stein tente på ideen, og det ble ikke bare med innspilt sang med de to guttene, alle øyas barn som ville være med fikk bli med, og det ble laget en kjempeflott video som ble lagt ut på Youtube mens vi satt og så på. Filmen ble vist på storskjerm, og de to guttene sang, mens Emely Hjemdal, Pauline Ilebekk og Kathrine Jenssen danset. Barna ønsket å gi noe tilbake til Stein, og han ble overrakt en flott bålpanne som takk for god hjelp. Bl.a. åpnet han sitt studio i sitt hjem i kapellbakken for alle barna under innspillingen.

Så var det tid for kickoff for scootesesongen, og barn, foreldre, besteforeldre, tanter og onkler samlet seg på parkeringsplassen hvor rampa står. Her var det servering av pølser, burgere, kaker, kaffe, brus etc., og etter hvert ble det oppvisning i scooting av to unge menn fra Kristiansand,

og av scootegjengen fra øya.

Julian og Ludvik har hatt flere oppdrag med sangen sin, allerede.

De var pauseinnslag ved Ungdommens kulturmønstring, de var for unge til å delta selv…

De har også underholdt da kulturskolen holdt kurs for andre kulturskoler på Buen, de feide de andre deltakerne av scenen ved Ime Grand Prix, og de opptrådte på Gjert Karis plass 17.mai.

Alle barn fikk et gratis lodd da vi gikk inn i Grendehuset, og gevinsten var en knall grønn scootesykkel.

Regjeringens minnemedalje til Håkon Karlsen

Elvesalen i kulturhuset Buen i Mandal var fullsatt fredag 8. mai klokken 16, da Mandals varaordfører hedret Håkon Karlsen, Oddvar Saanum, Åge Skjerstad, Hans Rummelhoff Møller (Lola) og Klaus Winther Grøsfjeld (sistnevnte var forhindret fra å møte). De fikk tildelt Regjeringens minnemedalje "Takk for din innsats 1939-1945", og gleden av å overrekke var det varaordfører Even Tronstad Sagebakken som fikk, sammen med Tormod Larsen og Lyder Amundsen, på vegne av det Norske Forsvar. Skjernøymannen Håkon Karlsen var krigsseiler og seilte på en rekke norske båter. Han er født på gården Nordli på Rosnes 7.mai 1922, nest yngst av 8 søsken. Reiste første gang til sjøs i august 1939 med kjøleskipet "Mosfruit" av Farsund. 9.april 1940 lå Mosfruit i New York, og den ble senere satt inn i farten på England. Pga. at skuta gjorde god fart, seilte de som regel alene. Lasta var som regel frosset kjøtt og hermetikk. I mars 1942 mønstret Håkon av og meldte seg til tjeneste i Den norske Marinen. Han utdannet seg til skytter i handelsflåten. Dette skjedde i Camp Norway, Lunnenburg, Canada, og Dumbarton i Skottland. Fram til årsskiftet 1944-1945 seilte han som skytter/matros på disse skipene: "Dagrun" av Oslo, stykkgodsbåt. Tankskipet "Torborg" av Farsund og stykkgodsbåten "Cypria" av Bergen. Farten gikk for det meste på Afrika. Lasta var nå krigsmateriell, fly og tanks, som var dekkslast. Fra januar 1945 var Håkon om bord på MK "Dreggen" av Bergen, som var en ombygd sildesnurper, som gikk i fart for marinen. Han kom til Tromsø 18. mai 1945 og var med på å avvæpne/passe på tyske marinebåter som hadde overgitt seg. Kom hjem fra Marinen november 1945. Etter krigen gikk Håkon styr-

INTERNASJONAL VAFFELDAG

25.mars var den internasjonale vaffeldagen, og det ble behørig feiret på Kapellet.
Primus motorer var Kristian Lans Syvertsen og hans forlovede Karoline Birkeland Jensen.
40-50 mennesker kjente sin besøkelsestid, og spiste nydelige vafler til den store gullmedalje.
Ole Henrik Dyrstad hadde sågar sitt eget vaffeljern, som laget vafler formet som traktorer. Her var også Volvo-vaffeljern, som tilhører Volvo-entusiasten Pernille Herstad Adriaenssens. De to var gode med-hjelpere.
Caroline fortalte oss om vafler, informasjon hentet fra Wikipedia. Der står bl.a. at hvis man tar i for mye røre, vil overflødig røre tyte ut. Ja, ja, så vet vi det ....

Primus motorer Kristian og Karoline

Hun fortalte også den romantiske historien om hvordan hun og Kristian ble kjærester; det var grunnet en chat på Facebook, som endte med at hun fikk en vaffel fra Kristian i posten.
Åshild Aalvik ble inspirert av Carolines fortelling, og fortalte at da Åshild og Leiv ble kjærester sendte hun eplekake til Leiv. I 1963 var postgangen noe tregere, så da Leiv mottok eplekaka var den helt grodd.
Stemningen var god, og praten gikk som vanlig lett. Tiltaket er veldig positivt, det ble en annerledes kveldsstund hvor man traff kjente man ellers sjelden treffer.

Takk til Kristian og Caroline, og lykke til med livslang vaffelsteking, vi hører det blir bryllup i au-

gust.

Janne

Ryddedugnad på Høgevarden

Det har i de senere år vokst til med trær og busker mot syd. Styret i Skjernøy Historielag og enkelte andre interesserte var derfor på plass med motorsager og ryddetenger 16.april. Nå kan vi igjen se sjøen i denne retningen.

Fra v.: Knut B. Knutsen, Herbjørn Pedersen, Arild Jenssen, Sigurd Aalvik, Terje Jørgensen, John Olav Knutsen

Historielagets «konsulent», Herbert Gundersen, var til stede for å kontrollere at naboeiendommene ikke ble raserte. Høgevarden er etter mitt syn det fineste utkikkspunkt på Skjernøy, det er mange som har dette som utfartssted.

Skjernøy Historielag synes det er en skam at området skal se slik ut som det gjør i dag, med manglende vedlikehold av kystvaktstasjonen og et falleferdig utedo uten dør.

Kystvaktstasjonen ble nedlagt i 1997. Direktoratet for Naturforvaltning (DN) har overtatt ansvaret for stasjonen fra forsvaret.

Mandal kommune har det praktiske drifts- og vedlikeholdsansvaret for bygningene, men det er sørgelig lite som blir utført.

Skjernøy Historielag har på ny sendt bekymringsmelding om manglende vedlikehold til de berørte parter, og dette er nå videresendt til Miljødirektoratet, så får vi håpe på positiv tilbakemelding.

Dyrstad Skolehusdag

Skjernøy Historielag planlegger å arrangere Dyrstad Skolehusdag søndag 5.juli kl. 1300.
Det blir som vanlig utlodning, salg av kaffe, brus etc., og diverse underholdning.
Hovedpoenget med arrangementet er å komme sammen og ha en hyggelig ettermiddag.
Nærmere kunngjøring vil komme på oppslagstavlene, samt på historielagets facebook-side i god tid.

Skjernøykalenderen for 2016 er klar for salg ca. 1.juli.

For Historielaget
Knut B. Knutsen

Lobbefest

Årets lobbefest gikk av stabelen lørdag 2 mai. 36 festklare øyfolk stilte opp, og det var god stemning til sene nattetimer. Nytt i år var at det var lam på menyen og live-musikk til kvelden. Det ble også servert

REFERAT FRA ÅRSMØTET FOR 2014 I SKJERNØY HISTORIELAG 24.MARS 2015

Leder i Skjernøy Historielag, Knut B. Knutsen, åpnet møtet ved å ønske de 24 frammøtte inkl. styret velkommen, og overlot ordet til Gunnar Eikli som holdt et interessant foredrag om kapervirksomheten på sørlandskysten i senmiddelalderen.
Etter foredraget var det årsmøtesaker.
Årsmeldingen ble lest av Knut.
Det har vært avholdt 6 styremøter.
18.mars: Carl Erik Kilander ved Statens Naturoppsyn holdt foredrag om uttak av reinsdyr på Sør-Georgia i Sydishavet
29.mai: Naturlostur rundt Ystevåa
29.mai: Skjernøy Vel og Skjernøy Historielag arrangerte 50-årsjubileum for Skjernøybroa med tog fra broa og fest på kapellet. Arrangementet ble en fulltreffer.
28.juni: «Dyrstad skolehusdag». Noe dårlig vær, så fremmøtet var ikke helt på topp. Ca. 50 mennesker møtte opp. Arrangementet bør legges til en søndag.
11.mai: Tur til Søgne i forbindelse med «Sol» - skjelettet av damen som ble funnet i Hummervika.
4. og 11.november ble det arrangert kurs i spleising, knoper og garnbøting på grendehuset. Kursledere var Arnt Otto Aanensen og Arild Jenssen. Fremmøtet var svært godt, og ga trolig mersmak til slike arrangement.
25.november: Historisk kveld på grendehuset, Bjørn Hemmer kåserte over temaet «Sørlendingen». Oppslutningen fra øya var elendig.
Søndag 11.januar 2015 ble julefesten arrangert på Dyrstad skolehus. Fullt hus, 56 personer med smått og stort. Arnt Otto og Åse Karin gjør en god jobb med arrangementet hvert år.
Hva historielaget steller med:
Overtagelse av Dyrstad skolehus, Overtagelse av Høgevarden, Kutte kratt ved Høgevarden. Infotavle satt opp, Dobbeprosjekt, 12 dobber, alle gårdene representert, Alder eldre bygninger. Denne gang: Bakken, Bergsdalen, Harrys låve, Jens Ellingsens hus, Rasmus' sjøbod, Herberts sjøbod. Resultater var halvveis lovet i mars måned. Skjernøykalenderen – har gitt klingende mynt i en slunken kasse. 400 kalendre laget, har ca. 50 igjen, Kommunens kulturminneplan. Louise Pariggi orienterte ved et møte på grendehuset. Det vil bli et møte i mai med historielagene på Tregde, Harkmark og Skjernøy, Pysen – Norges sydligste punkt. Finn Isaksen i Kartverket referer til regler som tilsier at de kan bruke Pysen som sydligste punkt.
Regnskap:
Kasserer Terje Jørgensen forklarte regnskapet.
Salg av Skjernøykalenderen, Dvd'er og t-skjorter har gitt kr 30 000 i inntekt, kontingent kr 25 000, andre inntekter kr 5 000 og beholdning fra i fjor på 80 000 gir en total på kr 140 000.
Fratrekk av kr 90 000 i utgifter gir kr 50 000 i beholdning.
Av utgiftene er det satt av fond til følgende: Overtakelse av skolehuset: Kr 15 000, elektrisk biodo på skolehuset: kr 10 000, forprosjekt Høgevarden: kr 15 000, bokprosjekt: Kr 25 000. Overbygg sjekte: Kr 5 000, andre utgifter inkl. drift av huset: Kr 20 000.
Valg:
Styret i 2014:
Leder Knut B. Knutsen – ikke på valg.
Nestleder Arnt Otto Aanensen – på valg, tar gjenvalg
Sekretær Herbjørn Pedersen – på valg, tar gjenvalg
Kasserer Terje Jørgensen – på valg, tar gjenvalg
Styremedlemmer: Gerd Jacobsen – på valg, tar gjenvalg. Sigurd Aalvik – ikke på valg. Arild Jenssen – ikke på valg. Kurt Dyrstad – på valg, går ut av styret etter 11 år, fikk blomst for innsatsen.
Nytt styremedlem: Lena Vinje Christensen
Helene Jenssen har vært revisor.

Historielaget ønsker et museum til alle historiske ting. Janne

Årsmøte i Skjernøy vel 19.mars 2015

Leder Per Tønnes Berge ønsket velkommen og overlot ordet til møteleder Atle Hjemdal.
Vaskedugnaden i 2015: 20.-22.april.
Årsmeldingen lest opp.
Ny steam-maskin på kjøkkenet, og ny vaskemaskin i leiligheten på loftet på Grendehuset. Overbygget er ferdigstilt.
Lekeplassen er grundig pusset opp og tilrettelagt for handikappede. Kun gjerde til rampa mangler, hvilke type gjerder til rampa? Tanke om å sette ut flere lekeapparater. Det er kr 54 000 i kassa, og noe bør holdes igjen som buffer.
Diskusjon om fotballbanen som i årenes løp er kommet i en elendig forfatning. Forslag om å la ungene bruke banen og la den bli like slitt over det hele. Se hva som skjer – eventuelt endre til grusbane. Dette ble vedtatt.
Grus til Sundsveien (spørsmål fra historielaget) – må hentes og legges ut på dugnad. Evt. legges hos Terje Bydahl midlertidig og kjøres ut derfra. Velet kontakter kommunen. Grøfting bør foretas enkelte plasser før grusing. Trenger folk til dugnad, velet ber folk melde sin interesse når det blir aktuelt.
Broa mellom Øster- og Vesterkjødna på Sundsveien er litt for kort, det ligger mye vann på myra ved stor nedbør, det er for lite fall ned mot sjøen, og nå er det lagt planker på enden mot nord. Vedtak: Fortsette broa, helst samtidig med utlegging av grus. Grøfte i Kjerkeviks-bakken. Mulighet for å frese kantene på Sundsveien? Evt. før grusen. Forslag om å legge noe av grusen i Skjernøysund og noe på Dyrstad, og gruse fra begge steder.
Ca. 110 husstander betaler kontingent. Velet prioriterer vedlikehold av grendehuset.
Oppslagstavler og benker (innspill): Flere av oppslagstavlene er i elendig forfatning. Under møtet hadde Jan Ludvik kontakt med Mandal videregående skole, og de påtar seg jobben med å lage nye oppslagstavler. Velet betaler kostnader til materialer.
Den sammenraste benken ved fotballbanen er fjernet. Sjekke med Mindus om å lage nye benker? Styret i velet må sjekke benkene.
Veistandard på Skjernøy (innspill): Spørsmål om hvorfor Skjernøy ikke er sammen med Tregde om utbedring av veien for myke trafikanter. Velet har ikke jobbet med dette, og vet ikke hvordan de skal forholde seg. Innspill på at dette må holdes varmt i fht. kommunen og veivesenet, og at man må få rette instanser (Kommunen, veivesenet, Kalle Glomsaker, sjåførene på skolebussen etc.) ut på befaring, evt. få veivesenet ut på allmøte hvor de legger fram sine planer for Skjernøy – hva de mener og tenker. Evt. kommuneplanen – har noen sett på den? Velet kontakter i fht. informasjonsmøte.
Befaring først og så møte? Vurder å få med politikere. Ved befaring: Få med fartsmåling på Nedre Farestad som de ikke har foretatt.
Ventebua i krysset ved kapellet må fornyes. Velet betaler og bygger på dugnad. Sykkelstativet flyttes fra grendehuset til ventebua.
Internettside – ikke oppdatert på flere år. Hvem ønsker å ta jobben med vedlikehold av internettsiden? Legge inn nyhetsbrev? Uten vedlikehold bør hele siden fjernes.
Parkering forbudt-skilt på veggen på Grendehuset: Dette bør settes opp på bukk på selve gressplenen, da plenen til og med er full av biler ved vel-møte.
Styret: Ingen endring i sammensetningen. Styret har ikke spurt noen om å være med i nytt styre. Styret tar kritikk på at de ikke har gjort en god nok jobb her.
Styret mener at flere eldre bør gå inn i styret, og de ønsker også en dugnadsgruppe av eldre, som skal drive med vedlikehold av benker etc. Det er de samme som møter på dugnad hver gang. Det er et godt engasjement på øya.

Naturlos-tur

Søndag 24.mai arrangerte Skjernøy Historielag naturlos-tur til Grottevarden. Det var fremmøte ved innkjøringen til Skjernøysund gård. Løypa gikk på den gamle losstien langs Østerkjødna og opp til Grottevarden. Det var her vaktstyrken gikk under 7-årskrigen (Napoleonskrigen 1807-1814).

Mannskapet bodde i Skjernøysund og hadde vakt på Grottevarden.

Det var små stopp underveis, og Knut B. Knutsen, som var naturlos, fortalte bl.a. om Dampskipsbrygga, Det kongelige gjestgiveri, og den gamle bebyggelsen i Sundet, fortøyningsringene fra 1829 i Elsesbukta, kokhusbrønnen, løytnantens hage, og den gamle drikkevannskilden ved oppstigningen fra Østermyra.

På toppen av Grottevarden var det denne gang heller dårlig sikt, og regnet begynte å gjøre seg gjeldende, så det ble et kort opphold.

Deretter gikk turen til Dyrstad skolehus, og denne gang koste vi oss i skolestuen med kaffe/drikke og niste.

Knut fortalte her nærmere om Skjernøysund, som i eldre tider var et naturlig knutepunkt for skyss, overnatting og servering. Gjestgiveriet hadde plikt til å skysse de losjerende til neste gjestgiveri, som var Ny Hellesund i øst og Svinør i vest.

Videre ble det fortalt om Grottevarden og dens funksjon som signalstasjon og vakt-stasjon. Sigurd Aalvik har laget en modell av signalmasten som stod på Grottevarden, og han ga oss en interessant innføring i hvordan signaliseringen foregikk.

Knut fortalte også om Dyrstad skolehus, som ble bygd i 1877/78, og var den første skole på øya. Skjernøy Historielag ønsker å bli rettmessig eier av skolehuset. Saken skal behandles i Mandal bystyre i juni, så det er lov å håpe.

Etterpå var det flere som tok turen til «navnesteinen», som ligger litt sørvest for skolehuset.

Det var totalt 24 personer som deltok i et noe ufyselig vær. De store nedbørsmengdene kom heldigvis etter at vi var ferdige med turen.

Naturlos-tur nr. 2 2015

Lørdag 6. juni var det ny naturlos-tur, denne gang i regi av Mandal kommune, FLiR – Friluftsrådet for Lindesnesregionen. Naturlos var ordfører Tore Askildsen, med god hjelp fra historielagets leder, Knut B. Knutsen.

Totalt var vi 7 stk., så oppmøtet var ikke imponerende. Men vi fikk en fin tur fra kapellet rundt Ystevåa, og over Høgevarden tilbake. Medbragt niste ble spist i Bådeviga. Her benyttet Harald Solås fra Friluftsrådet anledningen til å sette opp et skilt som viser en kode man kan sende inn pr. sms eller internett, og få registrert turer man har gått. De kaller dette turpost- programmet TellTur, og mer informasjon finner du på nettsidene www.iflir.no, www.telltur.no og www.godtur.no. Så nå er det bare å komme seg ut av godstolen og gå på tur. Han fortalte at FLiR har en egen app, som viser turer du kan gå i en omkrets av 2 kilometer hvor du enn befinner deg i Lindesnesre-

Tur med Helselaget 1.juni

Årets tur med Helselaget gikk denne gang til Lyngdal og Lista.
Nesten full buss tok av fra Kapellet kl. 0930, og vi var ikke hjemme igjen før ca. kl. 1730. Tidsskjemaet sprakk allerede ved første stopp, hos Jan Arild Lindland (Lindland maskin) i Lyngdal. Han har bygd opp flere store bygg, hvor han oppbevarer alle mulige museums-gjenstander. Først var vi inne i ett av byggene, som huser gamle Brøyt gravemaskiner, lastebiler etc., deretter i neste bygg med gamle biler, motorsykler og en gammel sykkel i 1.etasje, og i 2.etasje har han bl.a. en «kolonialhandel» fra ca. 1920-1930. Full av autentiske varer, talestasjon og postkontor. Lenger inne i rommet har han en stue med møbler fra hans besteforeldre, og en fra hans foreldre. Ekspedisjonskontor, jukeboks, musikkinstrumenter (han spilte på sag for oss) og masse, masse mer. Har planer om flere tablåer fra svunnen tid. Hos ham kan man f.eks. bestille bursdagsfeiring med omvisning og mat bestilt fra Lyngdal Inn.

Mens vi var inne bøttet regnet ned, og vi slapp resten av bygene som var meldt.
Ture gikk videre til Nordberg Fort på Lista, og her fikk vi enda en flink guide, tidligere lærer og historieinteresserte Asbjørn Skeie. Han fortalte om fortet og livet der, og viste oss messa, som står som den sto i 1945. En tysk soldat hadde dekorert veggene med situasjoner fra havnelivet i Hamburg, og med ordtak på bjelkene.

Vi spiste deilig middag med kaffe i museet, deretter ble vi guidet til et flott utsiktspunkt litt vest for museet. Bussen gikk videre til Lista fyr, og vi ble her informert om bl.a. merking av trekkfugler.
I Vanse stoppet vi ved Trunken, en ekstremt amerikansk butikk, og her måtte vi inn og kikke. Flere handlet noen småting her, før turen gikk videre til Farsund. Kari, Signe, Bodil og Anne Grethe hadde bakt deilige boller og kokt kaffe, og dette fikk vi servert etter avgang Vanse.
Vår eminente guide fortalte om alt vi passerte på veien til og gjennom Farsund, hvor han gikk av bussen rett før Nordsundbroa.
Så ble kursen satt for Mandal og Skjernøy, og vi var mange som var trøtte etter god mat, mange inntrykk og en lang dag.
Takk til Helselaget som tok oss med på en så flott tur. Janne

Skoletur til Skjernøy

Åse-Karin Aanensen møtte 8 busser på vei hjem fra barnehagehenting. Bussene møtte hun mellom grendehuset på Farestad og Skjernøybroa. Det var Ime skole som hadde vært på tur på vår vakre ø. Skoleklassene hadde gått tur til blant annet Grottevarden, Høgevarden og Dyrstad skolehus.
Det var i alt ca. 500 elever, pluss lærere.

Vi antar de fikk seg en god opplevelse!

Tekst og foto: Åse-Karin Aanensen

www.l-a.no/nyheter/Stipend-til-12-arig-krabbefisker-316713.html

Forbilde: Rubens forbilde er farfar og krabbefisker Georg Walvick. FOTO: PRIVAT

Stipend til 12-årig krabbefisker

Ruben Walvick (12) drømmer om å bli like flink krabbefisker som sin farfar Georg (83). Nå får han hjelp fra LOS-Fondet.

Publisert: 28.mai 2015 22:20 **Oppdatert:** 28.mai 2015 22:33

AV: EVY MICHAELSEN JAKOBSEN

MANDAL: - Jeg elsker alt som har med sjøen å gjøre. Min farfar er gammel fisker. Han har fisket hele sitt liv. Nå er han 83 år. Jeg har alltid likt å være med ham på sjøen for å sette garn og fiske krabber om sommeren. Jeg drømmer om å bli en like god krabbefisker som farfar. Han har alltid visst om de beste stedene og hvordan en skal gjøre det best mulig. Jeg ønsker meg egne krabbeteiner til å starte opp med krabbefiske selv, sier Ruben Walvick.

Og LOS-Fondet lot seg sjarmere av søknaden fra mandalsgutten fra Skjernøy. Nå får han 5000 kroner til krabbeteiner.

- Det var en utrolig fin og original søknad å få inn. Søknaden skilte seg absolutt ut i bunken, og vi har aldri gitt midler til å kjøpe inn krabbeteiner før, forteller Karoline Rise Nøstdal, prosjektleder i LOS-Fondet.

Sakset fra Lindesnes avis' nettavis 29.5.15:

Ruben Walvick søkte Los-fondet om midler til krabbeteiner, og fikk kr 5 000 til formålet.
Gratulerer, Ruben.
Og skitt fiske.

Søndagsskoletur i nydelig vær søndag 10.mai 2015

Årets søndagsskoletur hadde vi i Tjosdalsbukta. Mange barnefamilier ble velsignet med godt vær og hyggelig samvær. Etter litt lek samlet Arne Svindland inn alle barna som var i området til fortelling og twist. Arne fortalte oss om Kong David i Bibelen. David var en mann etter Guds hjerte. David gjorde ikke bare det som var bra...men det han gjorde var at han alltid kom tilbake til Herren og bad om tilgivelse. Arne fortalte om David som konge, musiker, salmedikter, kriger og synder. Om David hadde levd i dag, ville han nok strevd med å bli godtatt som verdig og syndefri nok. Men David ba om tilgivelse og var god nok for Gud. Vi er alle GODE NOK for Gud. Arne delte ut twist for gode svar, og barna var smarte og mer fordomsfrie enn vi voksne ofte er...
Medbrakt niste ble spist i år, fordi det var grilling senere på dagen på scoote-festen.
Mange av oss Skjernøyfamilier tilbrakte hele dagen der.
De slush'erne som hadde vært hjelpeledere på søndagsskolen dette året fikk diplom.
Noen lekte på lekeplassen, andre spilte fotball, noen ble trillet i trillebår.....
Is på pinne til alle barn og GULL-medalje. Barna er gull verd. Alle er vinnere og har fått 1. plass i Guds rike, og premie for god innsats på søndagsskolen.
Vi lederne takker for at dere sender barna på søndagsskolen, og gleder oss til høsten.
Foreldre er velkommen til å være med barna på søndagsskolen, eller sende de alene.

Ledere fra høsten; Marit & Arne Svindland, Gunn Hilde Syvertsen, Annlaug Berge, Nina Bentsen og Marianne Gauksås.

Marianne Gauksås

REDNINGSAKSJON PÅ GALIOTTEN

En ung mann på 24 år fra Mandal måtte 12.mai om kvelden reddes fra Galiotten. Karin Dyrstad kikket ut av vinduet, og så en mann vifte med noe gult på et skjær innenfor Hjelmen. I kikkerten så hun at det også var en hund der. Hun ga beskjed til sin sønn Lars, som heiv seg rundt og fant Arnt Otto og Trygve Aanensen, og Roald Skaar.

De 4 kjørte ut og berget mann og hund. Mannen hadde seilt rundt Ryvingen og Slettingen, og så gikk det galt mellom skjærene. Det var sterk vind og mye sjø i området denne kvelden. De fikk tatt mann og hund om bord, og fikk også tak i båten, som de slepte inn til Bogstøvåa.

Mannen hadde visst belaget seg på at natta ble på skjæret. Han hadde vurdert å svømme, men det var for langt til land, og for kaldt i sjøen. Han hadde vært i sjøen før han kom seg opp på skjæret, og hadde skrapt seg på hendene på rua da han strevde med å komme opp på skjæret. Heldigvis gikk alt bra denne gangen.

Bildet er tatt av Åse Karin Aanensen på lang avstand, derav kvaliteten. Red.anm.

WALVIKS BÅTBYGGERI

I vinternummeret av Skjernøyposten hadde vi et lengre innlegg om Walvicks Båtbyggeri i forbindelse med det flotte arrangementet på Buen Kulturhus. Selv var jeg for sen i avtrekkeren til å få bestilt plass, selv om jeg har vært så heldig å få levert to båter med deres helt spesielle kvalitet, den siste for 6 år siden. Det var mange med meg som ikke fikk plass, så en ekstraforestilling eller to, hadde sikkert fylt lokalene på nytt.

Fredag 22. mai var det en flott reportasje i "Norge Rundt" fra båtbyggeriet. Det er heller sjeldent at "Norge Rundt" besøker vårt lokalsamfunn, men så er det heller ikke dette noe vanlig foretakende, men en blanding av sosialinstitusjon og båtproduksjon i skjønn forening.

Her det mange som har fått hjelp, når ulykken er ute, eller "den forbanka" motoren ikke vil gå. Det aller meste lar seg løse. Evert Knutsen

NYINNFLYTTEDE

Vi ønsker Alden og Cecilie Irslinger, som flyttet hit i november 2014 velkommen til øya vår. Cecilie er «innfødt». De bor i Rosnesveien 6.

VI GRATULERER

Trygve Lea og Helene Jenssen med en datter som ble født 22 mars, jenta har fått navnet Frida.

KLISTERMERKER TIL POSTKASSENE PÅ SKJERNØY

Flere postkasser her ute på Skjernøy er uten navn, Skjernøyposten har derfor nå kjøpt inn klistremerker som vi vil sette på abonnentenes postkasser for at det skal bli lettere for dem som distribuerer «avisen» å finne fram.

VI ER PÅ NETT!!

Vi minner om vår hjemmeside skjernoyposten.no, og vår Facebook-side «Skjernøyposten» – som nå er oppe i 120 medlemmer. Vi oppfordrer våre lesere til å sende inn bilder og tips.

NY MEDARBEIDER!!

Etter mange forespørsler har vi endelig fått tak i en ny medarbeider. Eivind Syvertsen sa seg villig til å bli med i redaksjonen. Vi ønsker ham hjertelig

Bilde fra svunnen tid

Farestadmyran med lærer Georg Berge i forgrunnen. Bildet er tatt på 1950 tallet.

Vi blar i arkivet

Dette stod å lese i Skjernøyposten nr.3 fra 1978:
Mandal dykkerklubb "Tre Lakser" har vært særlig aktive på Vesterøya i sommer. Og nå har de greid å lokalisere vraket av en skute som ligger utenfor Slottsborg i Valvika. Etter det vi hører er vraket ganske godt bevart, der det ligger nedgravd i sand og mergel på ca.30 m. dyp. Skuta skal visstnok ha gått ned en gang i siste halvdel av forrige århundre. Hva den er lastet med, er visstnok ukjent, men den kanonen som står på heia i Dyrstad-stranda, skal stamme derfra. Nå vil folk fra Sjøfartsmuseet undersøke vraket.

.....

Husmorlaget har i flere år drevet en arbeidsgruppe for barn under skolepliktig alder, på Kvisten på skolehuset, og de har gjort en veldig innsats for disse små. Nå vil de gjerne skifte litt på det, og har fra i høst overlatt ansvaret til Helselaget.

I Juvika, ved sjøen mot Nordfjorden, har vi en liten koloni med fiskemåker og et tjeldpar som hekker. Vi hørte en natt for et par uker siden et forferdelig leven der borte, og fant neste dag at de fleste redene var røvet. Vi er usikre på hvem vandalen var, men antagelig kråke eller mink.
Men måkene gir seg ikke så lett, de startet på ny frisk, og i går (8.juni) fant vi 7 måkereder og tjeldredet med egg i.

Janne

Fredelig søndag på Ytre Farestad, 1935

Ytre Farestad, en fredelig søndag antagelig i 1935. Bildet er tatt mellom husene til Henni Syvertsen og Aamoth Kristiansen.
Personene på bildet er fra venstre øverst: Ester Hansen-Thorleif Christensen- Ove Kristiansen-Ella Tørresen- på fanget til Signe Kristiansen sitter Marrit Karlsen –Margit Christensen-Betsy Hansen og Solveig Christensen, helt til høyre. Andre rekke fra venstre: Aagot Kristiansen-Sverre Gabriel Tørresen-Ellen Christensen- Henni Kristensen m/sin sønn Gustav på fanget - Tordis Gundersen- Bodil Gundersen og Ruth Karlsen.
Ester, Aagot, Marrit og Tordis lever ennå. Hilsen Frank Gjertsen, mob: 90 83 31 34

Vårværet

Vinteren i år var mild, med unntak av en kort periode rundt juletider, og et par andre litt senere. Men våren har vært kald, noen varme dager var det i april, men mai har i det store og hele vært svært kald. Statistikken sier at det er den kaldeste mai på 36 år. Enkelte dager med rimfrost på morgenen, noe som er uvanlig her på sydspissen. Heller ikke ved utgangen av måneden har sommeren fullt ut meldt sin ankomst.

Men varmen kommer nok, og da sikkert i rikelig monn, når den først kommer.

Vi ønsker alle våre lesere en riktig fin og lang sommer, og vel møtt igjen når en ny høst står for døren.

Evert Knutsen

Roberta Pedersen Dyrstad